

Efter 2. klasse prioriteres følgende højt:

- Sproglig opmærksomhed
- Bogstavindlæring/repetition
- Angrebsteknikker til stavning/læsning
stavelsesdeling (prikke vokaler)
morfemdeling (deling efter ordets stamme)
lydglidning
- Læsning af både skøn- og faglitteratur
- Oplæsning/fortælling af både elever og lærer
- Læsekursus afholdes i klassen 1-2 gange i løbet af året
- Der kan arbejdes skriftligt/mundtligt med forskellige genrer, herunder f.eks. drama/teater, billeder, eventyr, tegneserier, nye/gamle tekster samt fiktion/nonfiktion
- Fremstilling af egne tekster ud fra bundne såvel som frie opgaver
- Træne ”de 120 almindelige ord”
- Ordspil
- Skrive de små og store trykbogstaver i håndskrift op på EDB
- Skrive historier, huskesedler, beskeder, breve samt log-/dagbog
- At kunne skrive kronologiske tekster, som andre kan forstå
- Være opmærksom på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster
- Kende enkle sproglige virkemidler
- Vide at sprog er opbygget af ord og sætninger, og at der er forskellige ordklasser
- EDB indgår som en naturlig del af undervisningen, hvor det skønnes at være relevant
- Mundtligt arbejde
dramatisere
dialog på klassen
genfortælle lettere tekster, bøger, eventyr o.l.
fremlægge egne produktioner
- Vide at der er forskel på det skrevne og talte sprog
- Finde information i forskellige medier
- At læse og forstå lettere tekster
- At formidle indholdet af læste og skrevne tekster
- At anvende relevante og brugbare afkodningsstrategier
- EDB – se under fagplan for EDB

Evaluerings

- Forældresamtaler
- OS 64 og OS 120
- ”tip en 13’er (funktionel stavning)

Forventning og krav til forældre

Al erfaring viser, at det er vigtigt med et godt samarbejde mellem skole og hjem, for at eleverne opnår optimal læring. I forhold til læsning forventer skolen, at forældrene læser med og for deres børn.

Efter 4. klasse prioriteres følgende højt:

”Fed” skrifttyper er 3. klasse, ”Normal” skrifttype er 3. og 4. klasse.

- **Angrebsteknikker til stavning/læsning**
Stavelsesdeling
Morfemdeling
- Fælles-, fri- og stillelæsning af **skøn- og faglitteratur, derunder både kendte og ukendte tekster.**
- Oplæsning af både elever og lærer
- Læsekursus, skøn- og faglitterært afholdes i klassen
- Der kan arbejdes skriftlig og mundtligt med forskellige teksttyper, herunder f.eks. drama/teater, billeder, eventyr og tegneserier.
- **Øve sammenhængende skrift**
- Grammatik
- **Øve navneords- udsagnsords- og tillægsords bøjning**
Egennavne
Sætte punktum, direkte tale (””:!)
- IT indgår som en naturlig del i undervisningen, hvor det skønnes at være relevant
- **Fremstilling af egne tekster ud fra bundne som frie opgaver**
- Elevernes egne og fælles skriftlige og mundtlige tekster, f.eks. referat, genfortælling, digte, fiktive og ikke-fiktive handlingsforløb, boganmeldelser, dagbøger.
- Stavekursus kan afholdes
- Ordbogsopslag
- Fortælling
- **Procesorienteret skrivning**
- Emnearbejde
- **Boganmeldelse**
- **Mundtligt arbejde**
Dramatisere
Dialog på klassen
Genfortælle lettere tekster, bøger, eventyr og lignende
Fremlægge egne produktioner
- Fungere som ordstyrer i en mindre forsamling og at være behjælpelig ved konfliktløsning og kunne overbevise
- Forstå lette norske og svenske tekster og andre udtryksformer
- Skrive kronologisk ud fra indsamlet stof

Mål:

Efter 3. klasse

- Eleverne skal kunne genkende/læse isolerede ord.
- Læsningen skal automatiseres
- Eleven skal kunne læse selvstændigt
- Eleven skal kunne skrive sammenhængende tekster, som kan læses og forstås af andre

Læseplan med del- og slutmål for faget dansk på Bøvling Friskole

- Reflektere over indholdet i forskellige tekster
- Kunne fastholde verbernes tid, skrive punktum som sluttegn og markere direkte tale
-

Efter 4. klasse

- Eleverne skal kunne læse med en vis hurtighed og sikkerhed, så teksten på TV kan følges.
- Eleverne skal opnå større tekstforståelse
- Eleverne skal kunne anvende læsning af faglitteratur
- Eleverne skal kunne fremlægge/ genfortælle egne og fælles tekster
- Skrive egne tekster med et enkelt, godt ordforråd
- Være på vej til en god sikkerhed i stavning
- Kunne skrive en sammenhængende skrift
- Eleverne skal kunne anvende udsagnsord og deres bøjninger, enkelt-/dobbeltkonsonant og stumme bogstaver med henblik på at øge stavfærdigheden
- Grammatik
Øve navneords- udsagnsords- og tillægsords bøjning
Egnavne
Sætte punktum, direkte tale ("":!)

Evaluering efter 3. klasse

- Læsning
OS 120
SL 60
Tekstlæseprøve "Julen 1916"
- Stavning
ST3
A 1 Flagermus
A 2 Dinosaurer

Evaluering efter 4. klasse

- Læsning
SL 60
SL 40
De tre unger (tekstlæseprøve)
- Stavning
ST 4
B 1 Ræven
B 2 Uglen

Efter 6. klasse prioriteres følgende højt:

”Fed” skrifttyper er 5. klasse, ”Normal” skrifttype er 6. klasse.

- Udforskning af tekster og evt. andre udtryksformer gennem samtale, øvelser, lege og eksperimenter, dels i grupper og dels individuelt.
- **Samtale i klassen og i grupper herunder saglig drøftelse og diskussion af forskellige tekster**
- **Mundtligt arbejde**
- **Dramatisere**
- **Genfortælling af forskellige tekster, herunder også boganmeldelse**
- **Fremlæggelse af egne produktioner**
- Fri-, stille-, op- og fælleslæsning af både skøn- og faglitteratur, herunder både kendte og ukendte tekster samt læsning ved skærm
- Lærer og eleverne fortæller/genfortæller
- **Læsekurser i skønlitteratur og faglitteratur afholdes på klassen**
- **Der kan arbejdes med forskelligt litteratur, herunder f.eks. drama/teater, eventyr, myter/sagn, sange, digte, tegneserier, film, anmeldelser, skærmttekster, dagbøger, romaner, noveller, ældre litteratur, aviser, elektronisk post, billeder, norske og svenske tekster.**
- **Eleverne skal kunne analysere en sætning i grundled, udsagnsled og genstandsled, samt at have en rimelig sikkerhed i retstavning og bruge ordbogens opslagsdel.**
- **Eleverne skal lære selv at søge information forskellige steder og forholde sig til resultaterne.**
- **Eleverne skal kunne beherske de mest almindelige funktioner i et tekstbehandlingsprogram.**
- **Grammatik:**
Bøjning af navneord, udsagnsord og tillægsord
Punktum, grammatisk komma, direkte tale, anførselstegn (””:!), spørgsmålstegn, nyt afsnit. Hel- og ledsætninger samt deres opbygning. Orddannelse, sammensætning og afledning
- Eleverne fremstiller egne opgaver og gruppeopgaver
- Der skrives tekster både i hånden og på computeren
- **Eleverne skal øve og forbedre sammenhængende personlig håndskrift og bruge skrivning bevist som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog, hurtigskrivning og notater.**
- Der arbejdes med medieproduktion
- Biblioteket og computeren bruges til informationssamling
- Fungere som mødeleder, der styrer og konkluderer i en mindre forsamling og bruger sproget som middel til konfliktløsning, og kender til sprogets manipulerende og overtalende funktioner.
- Bruge forskellige læsemåder – oversigtslæsning, punktlæsning og nærlæsning.
- Fastholde det væsentlige i en tekst vha. understregning, referat og resume og anvende det aktivt.

Mål for 5. klasse

- Eleverne skal kunne læse med en vis hurtighed og sikkerhed
- Eleverne skal opnå større tekstforståelse
- Eleverne skal kunne anvende læsning af faglitteratur
- Eleverne skal kunne finde relevante oplysninger i tilgængeligt materiale
- Eleverne skal kunne fremlægge/genfortælle egne og fælles tekster
- Skrive egne tekster med varieret ordforråd
- Eleverne skal selv kunne fremstille tekster indenfor de forskellige genrer, hvor der lægges vægt på sprog, indhold og disposition heraf.
- Eleverne skal kunne genkende forskellige genrer
- Eleverne kan skrive en historie med indhold af rimelig længde, med afvekslende ordvalg, med få stavfejl, og kunne sætte punktum og komma, så det ikke bliver meningsforstyrrende
- Eleverne skal have en rimelig sikkerhed i stavning
- Kunne skrive en sammenhængende skrift
- Eleverne skal kunne anvende udsagnsord og deres bøjninger, enkelt- og dobbeltkonsonant og stumme bogstaver med henblik på at øge stavfærdigheden
- De skal kunne anvende de tre vigtigste ordklasser og deres endelser
- Videreudvikle arbejdet med procesorienteret skrivning

Mål for 6. klasse

- Eleverne skal kunne analysere tekster
- Eleverne skal selv kunne fremstille tekster med disposition, mening og et varieret sprog indenfor forskellige genrer
- Eleverne lærer at anvende synonymer/antonymer, fremmedord, dialekter og begreber
- Eleverne skal kunne analysere en sætning i grundled, udsagnsled og genstandsled, samt have en rimelig sikkerhed i retstavning
- Eleverne skal kunne anvende de gængse grammatiske tegn, så teksten ikke bliver meningsforstyrrende
- Eleverne skal lære selv at søge information forskellige steder, f.eks. til brug ved emnearbejder/projektarbejde
- Eleverne skal kunne beherske de mest almindelige funktioner i et tekstbehandlingsprogram
- Eleverne skal turde stå frem og fremlægge noget mundtligt på klassen

Evaluerings efter 5. klasse

- Læsning
SL 40 (sætningslæseprøve)
De tre unger (tekstlæseprøve)
Tidlig morgen (faglig prøve)
- Stavning
ST 5 (fra maj måned)
B 1 Ræven
B 2 Uglen

Evaluering efter 6. klasse

- Læsning
Tidlig morgen (faglig prøve)
Solkysten (faglig prøve)
- Stavning
ST 6 (fra maj måned)
C 1 Søslanger
C 2 Ufo landet

Efter 9. klasse prioriteres følgende højt

Det talte sprog

Eleven skal kunne

- arbejde med at benytte sproget aktivt og funktionelt såvel skriftligt som mundtligt
- vælge den mundtlige genre, der passer bedst til situationen
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation
- bruge hjælpemidler, der støtter kommunikationen, og gøre sig fri af manuskript
- lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling
- fungere som mødeleder, der styrer og konkluderer
- forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog - læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning
- benytte varierende læsemåder afpasset efter formålet - oversigtslæse, punktlæse og nærlæse
- fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, referat, resumé og notater
- læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form
- læse norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog - skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet
- skrive sammenhængende, klart og forståeligt om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form, der passer til situationen
- skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende.
- indsamle stof og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen

Læseplan med del- og slutmål for faget dansk på Bøvling Friskole

- styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst
- forholde sig til formel sproglig korrekthed i egne og andres tekster
- bruge regler for sammensætninger og afledninger i egne og andres tekster
- bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel og bruge stavekontrol og autokorrektur på computer
- bruge nyt afsnit, sætte tegn og markere replikker i egne tekster
- anvende layout og bruge billeder i deres egne tekster, så det fremmer tekstens kommunikation
- skrive en læselig, personlig, rytmisk håndskrift med passende hastighed
- skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik
- give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster
- bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog, hurtigskrivning og notater.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge og gøre rede for sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, manipulation, formidling af viden samt sprogets poetiske funktion
- gøre rede for samspillet mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster
- gøre rede for betydningen af sproglige virkemidler og bruge dem
- kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget
- anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i
- kende til det danske sprogs udvikling og mangfoldighed
- vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer fra forskellige tider
- fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse
- kende forskellige genrer og deres blandingsformer inden for fiktion og ikke-fiktion
- gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form
- søge information på forskellige måder og i forskellige medier samt vælge den informationskilde, der er mest hensigtsmæssig.